

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัย เรื่อง รูปแบบการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยได้กำหนดรูปแบบการวิจัยออกเป็น 3 ระยะ และนำเสนอผลการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

ระยะที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ระยะที่ 2 ผลการสร้างรูปแบบการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ระยะที่ 3 ผลการทดลองและประเมินผลรูปแบบการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

การวิจัยระยะที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในระยะที่ 1 นี้ ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะศึกษาหาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยตั้งสมมติฐานว่า ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ปัจจัยด้านการรับรู้บทบาท ปัจจัยด้านความกระตือรือร้น ปัจจัยด้านบรรยากาศองค์การและปัจจัยด้านการทำงานเป็นทีม ส่งผลโดยตรงและโดยอ้อม ต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย โดยได้นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 280 คนสรุปผลการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. คุณลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย โดยได้นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 280 คนซึ่งคุณลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4 คุณลักษณะทั่วไปของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	274	97.86
หญิง	6	2.14
รวม	280	100.00
อายุ		
31-40ปี	69	24.64
41-50ปี	112	40.00
51-60 ปี	99	35.36
รวม	280	100.00
ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	101	36.07
ปริญญาโท	177	63.21
ปริญญาเอก	2	0.72
รวม	280	100.00
ระยะเวลาที่ปฏิบัติราชการ		
11-20 ปี	67	23.93
21-30 ปี	105	37.50
31-40 ปี	108	38.57
รวม	280	100.00
ระยะเวลาที่ปฏิบัติหน้าที่ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา		
1 -10 ปี	108	38.57
11 -20 ปี	134	47.86
20 ปี ขึ้นไป	38	13.57
รวม	280	100.00

จากตารางที่ 4 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมากเป็นเพศชาย (ร้อยละ 97.86) มีอายุระหว่าง 41-50 ปี (ร้อยละ 40.00) รองลงมามีอายุระหว่าง 51-60 ปี (ร้อยละ 35.36) มีการศึกษาในระดับ

ปริญญาโท (ร้อยละ 63.21) รองลงมาคือ ระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 36.07) ส่วนมากมีระยะเวลาในการปฏิบัติราชการระหว่าง 31-40 ปี (ร้อยละ 38.57) รองลงมาคือระหว่าง 21-30 ปี (ร้อยละ 37.50) และส่วนมากมีระยะเวลาระหว่าง 11-20 ปี (ร้อยละ 47.86) รองลงมาคือ 1-10 ปี (ร้อยละ 38.57)

2. การตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้นเพื่อนำไปสู่การทดสอบสมมติฐานในการตรวจสอบตามเงื่อนไขของการวิเคราะห์สมการเชิงโครงสร้างโดยใช้โปรแกรม LISREL

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์สมการเชิงโครงสร้าง (Structural Equation Model: SEM) โดยใช้โปรแกรมลิสเรล (LISREL for Windows) เพื่ออธิบายอิทธิพลเส้นทางด้วย Path Analysis หรือปัจจัยเชิงสาเหตุโดยสมการ โครงสร้างเชิงเส้น อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ ของตัวแปรอิสระ ตัวแปรคั่นกลางที่ส่งผลทั้งโดยตรงและโดยอ้อมต่อตัวแปรตาม โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 (Level of Significance .05) โดยการเริ่มจากการกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลตามแบบจำลองสมมติฐานการวิจัย การกำหนดข้อมูลจำเพาะตามรูปแบบความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างของแบบจำลองสมมติฐานการวิจัย การตรวจสอบคุณสมบัติของข้อมูลตามข้อตกลงเบื้องต้นของสถิติ การตรวจสอบเงื่อนไขที่กำหนดของการวิเคราะห์สมการเชิงโครงสร้าง และในการตรวจสอบความตรงของแบบจำลองสมมติฐานการวิจัย รวมถึงการปรับแบบจำลองและทดสอบความตรงตามข้อกำหนดจนแบบจำลองสมมติฐานการวิจัยมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ แล้วสรุปแปรความหมายผลการวิเคราะห์ โดยการจำแนกค่าอิทธิพลเชิงสาเหตุออกเป็นอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมของตัวแปร ตามรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์แทนตัวแปรและค่าสถิติต่าง ๆ ดังนี้

2.1 สัญลักษณ์ใช้แทนตัวแปร

EFFECT	แทน ประสิทธิภาพ (Efficiency)
LED	แทน ภาวะผู้นำ (Leadership)
ROL	แทน การรับรู้บทบาท (Role)
ENTH	แทน ความกระตือรือร้น (Enthusiasm)
CLIM	แทน บรรยากาศองค์การ (Organizational climate)
TEAM	แทน การทำงานเป็นทีม (Team working)

2.2 สัญลักษณ์ที่ใช้แทนค่าสถิติ

$\bar{X}$	แทน ค่าเฉลี่ย (Mean)
SD	แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

SKEWNESS	แทน	ค่าความเบ้
KURTOSIS	แทน	ค่าความโด่ง
r	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Product moment Correlation Coefficient)
r^2	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์แทนการตัดสินใจ(ค่าอำนาจในการพยากรณ์)
χ^2	แทน	ค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi-square)
df	แทน	องศาอิสระ (Degree of Freedom)
GFI	แทน	ดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง (Goodness of Fit Index)
AGFI	แทน	ดัชนีวัดระดับความสอดคล้องที่ปรับแล้ว (Adjusted Goodness of Fit Index)
RMSEA	แทน	ค่าประมาณความคลาดเคลื่อนของรากกำลังสองเฉลี่ย (Root Mean Square Error of Approximation)
RMR	แทน	ค่าดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของเศษเหลือ (Root Mean Square Residual)
CN	แทน	ค่าขนาดตัวอย่างวิกฤต (Critical N)
DE	แทน	อิทธิพลทางตรง (Direct Effects)
IE	แทน	อิทธิพลทางอ้อม (Indirect Effects)
TE	แทน	อิทธิพลรวม (Total Effects)

ข้อตกลงเบื้องต้นของการใช้โปรแกรม Lisrel คือ ลักษณะการกระจายของข้อมูลต้องกระจายแบบโค้งปกติ ทุกตัวแปรจะต้องมีได้ค่า ความเบ้ (Skewness) และความโด่ง (Kurtosis) ไม่เกิน ± 1 ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ทำการตรวจสอบค่าความเบ้ และค่าความโด่งดังแสดงในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความเบ้และค่าความโด่งของตัวแปร

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่าความเบ้ (Skewness)	ค่าความโด่ง (Kurtosis)
ภาวะผู้นำ	4.182	0.329	-0.765	0.349
การรับรู้บทบาท	3.961	0.542	-0.777	0.517
ความกระตือรือร้น	3.888	0.471	0.139	-0.851
บรรยากาศองค์การ	3.986	0.598	-0.939	0.753
การทำงานเป็นทีม	3.979	0.608	-0.144	0.988
ประสิทธิภาพ	88.86	5.842	0.075	-0.080

จากตารางที่ 5 พบว่า ตัวแปรทั้ง 6 ตัว คือ ภาวะผู้นำ การรับรู้บทบาท ความกระตือรือร้น บรรยากาศองค์การ การทำงานเป็นทีมและประสิทธิภาพการปฏิบัติงานมีค่าความเบ้ (Skewness) และค่าความโด่ง (Kurtosis) ไม่เกิน ± 1 แสดงว่าข้อมูลทั้งหมดมีการกระจายของข้อมูลเป็นโค้งปกติ สามารถนำข้อมูลไปวิเคราะห์ในขั้นต่อไปได้

การตรวจสอบความสัมพันธ์ของตัวแปร

การตรวจสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระเพื่อเป็นการทดสอบว่า ตัวแปรอิสระทั้งหมดมีความเป็นอิสระต่อกันหรือไม่ ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ซึ่งผลการศึกษาระบุในตารางที่ 4 พบว่า ตัวแปรเชิงสาเหตุ ได้แก่ ตัวแปรด้านภาวะผู้นำ (LED) ด้านการรับรู้บทบาท (ROL) ด้านความกระตือรือร้น (ENTH) ด้านบรรยากาศองค์การ (CLIM) และด้านการทำงานเป็นทีม (TEAM) มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.030 ถึง 0.510 ดังแสดงในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันระหว่างตัวแปร

ตัวแปร (Variables)	กลุ่มตัวอย่าง (n = 280)					
	EFFECT	LED	ROL	ENTH	CLIM	TEAM
EFFECT	1.000					
LED	.370*	1.000				
ROL	.300*	.348*	1.000			
ENTH	.500*	.356*	.430*	1.000		
CLIM	.510*	.030	.038	.426*	1.000	
TEAM	.450*	.491*	.210*	.374*	.047	1.000

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การวิเคราะห์ข้อมูลของตัวแปร โดยใช้สถิติการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง (Multiple Linear Regression) ระหว่างตัวแปรอิสระ ได้แก่ ตัวแปรด้านภาวะผู้นำ (LED) ด้านการรับรู้บทบาท (ROL) ด้านความกระตือรือร้น (ENTH) ด้านบรรยากาศองค์การ (CLIM) และด้านการทำงานเป็นทีม (TEAM) และตัวแปรตาม ได้แก่ ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (EFFECT) พบว่าตัวแปรทุกตัวที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนืออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังแสดงในตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรอิสระทุกตัวที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา

Model	Unstandardized	Standardized	<i>t</i>	<i>p</i>
	Coefficients	Coefficients		
	b	Beta		
1 (Constant)	92.116		19.417*	.000
LED	-.303	.073	2.134*	.012
ROL	.196	.081	2.469*	.006
ENTH	-.142	.092	3.013*	.003
CLIM	.706	.072	2.005*	.021
TEAM	.763	.080	2.334*	.009

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 7 พบว่า ตัวแปรอิสระทุกตัวมีอิทธิพลต่อตัวแปรตาม คือประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (EFFECT) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีปัจจัย 3 ด้าน ที่มีอิทธิพลเชิงบวกกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา คือ การทำงานเป็นทีม ($b = .763$) รองลงมาคือบรรยากาศของคักการ ($b = .706$) และการรับรู้บทบาท ($b = .196$) และมีปัจจัยที่มีอิทธิพลเชิงลบอีก 2 ปัจจัย คือ ภาวะผู้นำ ($b = -.303$) และความกระตือรือร้น ($b = -.142$) โดยปัจจัยทั้ง 5 สาเหตุ พยากรณ์ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาได้ร้อยละ 70.3 ($\text{Adjusted } R^2 = .703$)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำตัวแปรอิสระทุกตัวที่นำมาศึกษาในครั้งนี้ไปทำการวิเคราะห์สมการเชิงโครงสร้างต่อไป เพื่อแสดงให้เห็นรูปแบบอิทธิพลเส้นทาง หรือปัจจัยเชิงสาเหตุว่าตัวแปรอิสระใดส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในลักษณะใดบ้าง ส่งผลโดยทางตรง ทางอ้อม หรือทั้งทางตรงและทางอ้อมอย่างไร

3. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ผู้วิจัยได้ใช้สถิติการวิเคราะห์เป็นแบบการวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) หรือสมการเชิงโครงสร้าง (SEM) เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุ และอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ (LED) ด้านการรับรู้บทบาท (ROL) ด้านความกระตือรือร้น (ENTH) ด้านบรรยากาศของคักการ (CLIM) และด้านการทำงานเป็นทีม (TEAM) ที่ส่งผลทั้งโดยตรง โดยอ้อม และโดยรวมต่อตัวแปรตาม คือ ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (EFFECT)

จากการทดสอบความสอดคล้องของแบบจำลองสมมติฐานการวิจัยกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ได้ค่าสถิติดังต่อไปนี้

Chi-Square = 2.51 (ค่าที่ผ่านเกณฑ์ คือ $\text{Chi-Square} / \text{df} < 3$)

Degrees of Freedom = 1

Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA) = 0.00 (ค่าที่ผ่านเกณฑ์ คือ ≤ 0.05)

P-value = 0.00

Critical N (CN) = 70.19

Root Mean Square Residual (RMR) = 0.048 (ค่าที่ผ่านเกณฑ์ คือ ≤ 0.05)

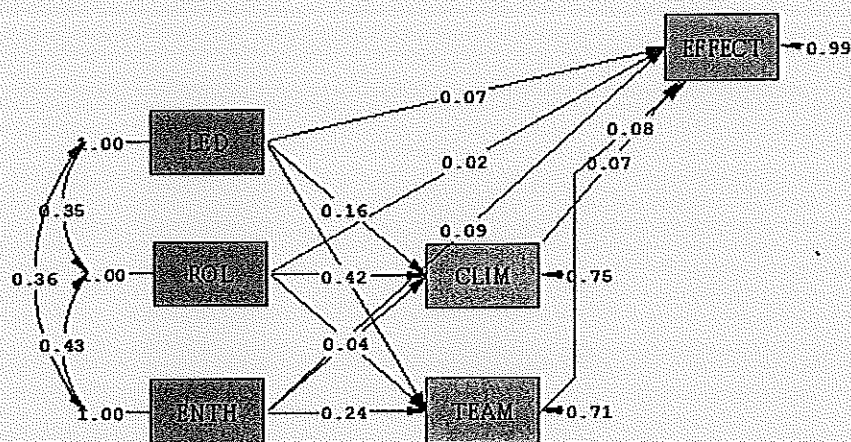
Standardized RMR = 0.048 (ค่าที่ผ่านเกณฑ์ คือ ≤ 0.05)

Goodness of Fit Index (GFI) = 0.97 (ค่าที่ผ่านเกณฑ์ คือ ≥ 0.90)

Adjusted Goodness of Fit Index (AGFI) = 1.00 (ค่าที่ผ่านเกณฑ์ คือ ≥ 0.90)

Parsimony Goodness of Fit Index (PGFI) = 0.046

แสดงเป็นภาพได้ดังแผนภาพที่ 6

Chi-Square=2.51, df=1, P-value=0.00000, RMSEA=0.00

แผนภาพที่ 6 รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ตารางที่ 8 ดัชนีความสอดคล้องกลมกลืนของตัวแบบสมมติฐานของการวิจัย

ดัชนี	เกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณา	ค่าสถิติ	ผลการพิจารณา
Chi-Square /df	< 3.00	2.51	ผ่านเกณฑ์
GFI	≥ 0.90	0.97	ผ่านเกณฑ์
AGFI	≥ 0.90	1.00	ผ่านเกณฑ์
RMSEA	≤ 0.05	0.00	ผ่านเกณฑ์
RMR	≤ 0.05	0.04	ผ่านเกณฑ์

จากตารางที่ 8 พบว่าดัชนีความสอดคล้องกลมกลืนของตัวแบบสมมติฐานของการวิจัยในครั้งนี้ผ่านเกณฑ์ทุกตัวจึงสรุปได้ว่า แบบจำลองความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างของประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลทางตรง ทางอ้อมและโดยรวม ดังแสดงในตารางที่ 9

ตารางที่ 9 อิทธิพลทางตรง (DE) อิทธิพลทางอ้อม (IE) และอิทธิพลรวม (TE) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณกำลังสอง (R^2) ของตัวแปรเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อตัวแปรตามในแบบจำลอง

ตัวแปรเชิงสาเหตุ	ตัวแปรผลลัพธ์ภายในแบบจำลอง								
	บรรยากาศองค์กร			การทำงานเป็นทีม			ประสิทธิภาพ		
	DE	IE	TE	DE	IE	TE	DE	IE	TE
1. ภาวะผู้นำ	0.16	-	0.16	0.42	-	0.42	0.07	0.03	0.10
2. การรับรู้บทบาท	0.21	-	0.21	0.04	-	0.04	0.02	0.03	0.05
3. ความกระตือรือร้น	0.28	-	0.28	0.24	-	0.24	0.09	0.05	0.14
4. บรรยากาศองค์กร									0.07
5. การทำงานเป็นทีม									0.08
R^2	0.12			0.49			0.72		

จากตารางที่ 9 พบว่าประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้รับผลโดยรวมสูงสุดมาจากด้านความกระตือรือร้นรองลงมาคือด้านภาวะผู้นำ ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านบรรยากาศองค์กรและด้านการรับรู้บทบาท ตามลำดับ โดยตัวแปรเชิงสาเหตุทั้ง 5 ตัว ร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้ร้อยละ 72

ผู้วิจัยจึงได้นำเอาปัจจัยสาเหตุทั้ง 5 ด้านไปพัฒนาเป็นรูปแบบการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือต่อไป

การวิจัยระยะที่ 2 ผลการสร้างรูปแบบการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

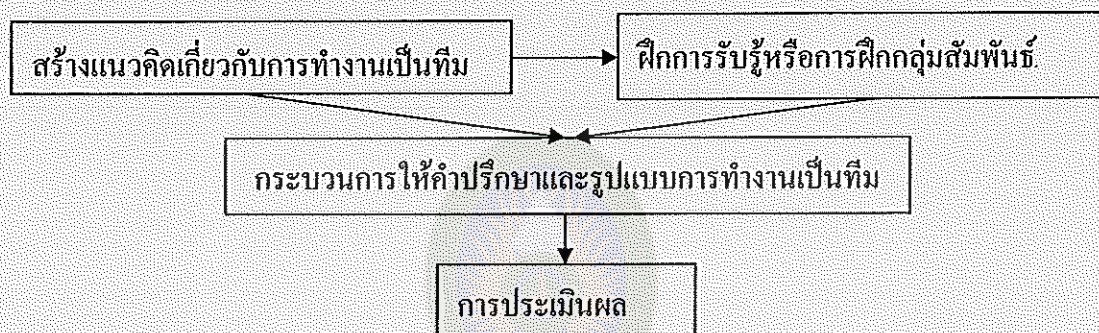
ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ได้จากการวิจัยระยะที่ 1 ทั้ง 5 ปัจจัย ได้แก่ ภาวะผู้นำ การรับรู้บทบาท ความกระตือรือร้น บรรยากาศองค์กร และการทำงานเป็นทีม มาจัดทำเป็นรูปแบบการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลเป็นดังต่อไปนี้

1. การยกร่างรูปแบบการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในเบื้องต้น

ผู้วิจัยได้นำปัจจัยทั้ง 5 ปัจจัย คือ ภาวะผู้นำ การรับรู้บทบาท ความกระตือรือร้น บรรยากาศองค์การและการทำงานเป็นทีม มาสร้างรูปแบบการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1.1 รูปแบบการพัฒนาการทำงานเป็นทีม (ปัจจัยที่ 5)

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยความสามารถในการทำงานเป็นทีม มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ 0.08 ผู้วิจัยจัดทำรูปแบบโดยให้มีการอบรม ฝึกปฏิบัติและนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาการทำงานเป็นทีม

แผนภาพที่ 7 กิจกรรมการพัฒนาการทำงานเป็นทีมของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

กิจกรรมการพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงานเป็นทีมของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) เบื้องต้น ประกอบด้วย

1. การสร้างแนวคิดเกี่ยวกับการทำงานเป็นทีม สร้างเจตคติทางบวก และเตรียมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำงานเป็นทีม เหตุผลที่ต้องทำงานร่วมกัน ความหมายของการทำงานเป็นทีมและความแตกต่างของการทำงานเป็นทีมกับการทำงานกลุ่ม

2. ฝึกการรับรู้ด้วยวิธีการเรียนรู้การพัฒนาบุคคลและทีมงาน (Life Position) ความเข้าใจเกี่ยวกับ Life Position เพื่อการทำงานเป็นทีมด้วยรูปแบบสามขั้นตอนของ Kurt Lewin ประกอบด้วย การละลายพฤติกรรม การเปลี่ยนแปลง และการดำรงพฤติกรรมใหม่

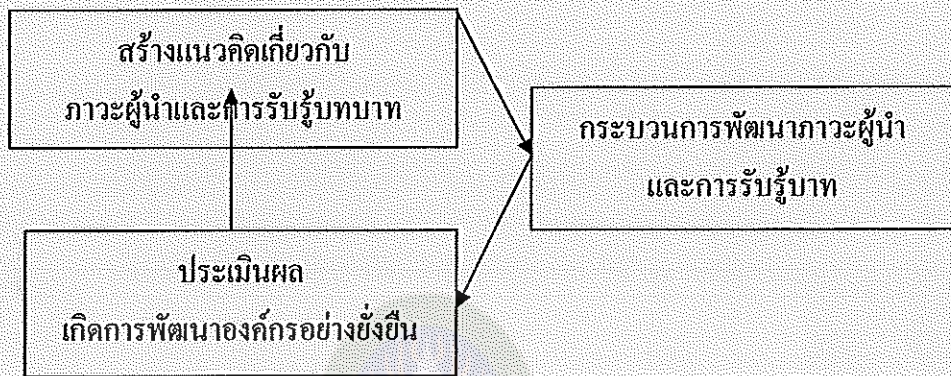
3. กระบวนการให้คำปรึกษา และรูปแบบบริหารในการทำงานร่วมกันเป็นทีม เพื่อทำความเข้าใจรูปแบบบริหาร เพื่อพื้นฐานในการทำงานร่วมกันเป็นทีมที่ดี

4. ประเมินผล เป็นการประเมินผลการพัฒนาการทำงานร่วมกันเป็นทีม โดยการสังเกตการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรม การมีส่วนร่วมอภิปรายเพื่อให้การดำเนินกิจกรรมเป็นไป

ด้วยความเรียบร้อย และตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผู้วิจัยจึงได้จัดทำร่างโครงการแต่ละปัจจัย (รายละเอียดอยู่ในภาคผนวก ก)

1.2 รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำและการรับรู้บทบาท (ปัจจัยที่ 1 และ 2)

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภาวะผู้นำ และปัจจัยการรับรู้บทบาท มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ 0.10 และ 0.05 ผู้วิจัยจัดทำรูปแบบโดยให้มีการอบรม ฝึกปฏิบัติและนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำ และการรับรู้บทบาท

แผนภาพที่ 8 กิจกรรมการพัฒนาภาวะผู้นำ และการรับรู้บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

กิจกรรมการพัฒนาประสิทธิภาพภาวะผู้นำและการรับรู้บทบาทของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เบื้องต้น ประกอบด้วย

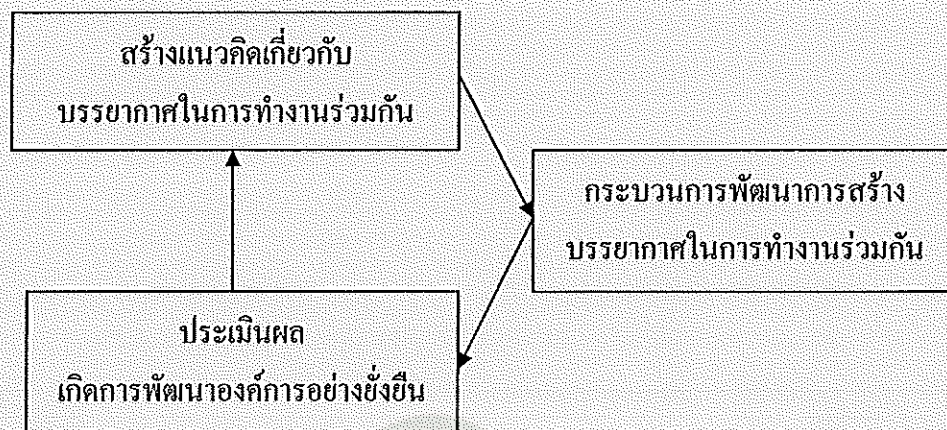
1. การสร้างแนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำ และการรับรู้บทบาท สร้างเจตคติทางบวก และเตรียมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาวะผู้นำ และการรับรู้บทบาท

2. กระบวนการพัฒนาภาวะผู้นำ และการรับรู้บทบาท ด้วยวิธีการของ Larry Greiner (การเปลี่ยนแปลงเกิดจากแรงบังคับภายนอกและแรงบังคับจากภายใน) และการฝึกแสดงบทบาทสมมติ

3. ประเมินผล เป็นการประเมินผลการพัฒนาการปฏิบัติงานภายใต้ภาวะผู้นำ และการรับรู้บทบาท โดยการสังเกตจากการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การมีส่วนร่วมอภิปรายและแสดง เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมเป็นไปด้วยความเรียบร้อย และตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผู้วิจัยจึงได้จัดทำร่างโครงการแต่ละปัจจัย (รายละเอียดอยู่ในภาคผนวก ก)

1.3 รูปแบบการพัฒนาการสร้างบรรยากาศองค์การ (ปัจจัยที่ 4)

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยบรรยากาศองค์การ มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ 0.07 ผู้วิจัยจัดทำรูปแบบโดยให้มีการอบรม ฝึกปฏิบัติและนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาการสร้างบรรยากาศในการทำงานร่วมกัน

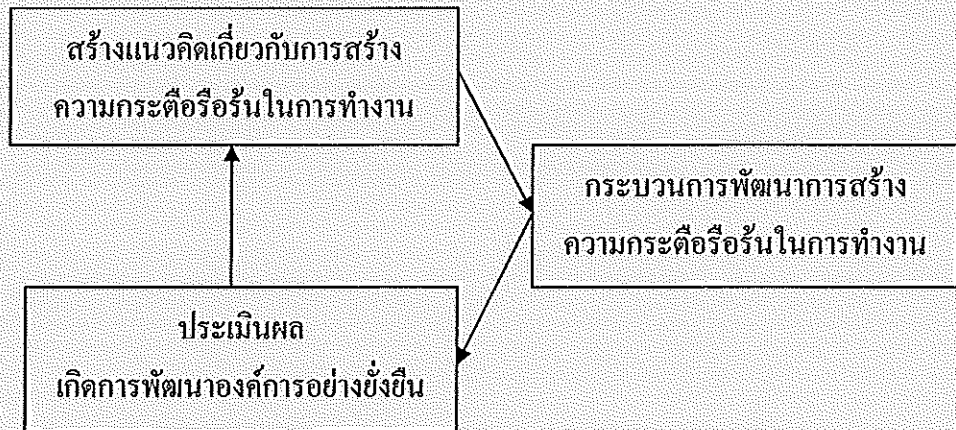
แผนภาพที่ 9 กิจกรรมการพัฒนาการสร้างบรรยากาศในการทำงานร่วมกันของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

กิจกรรมการพัฒนาประสิทธิภาพการสร้างบรรยากาศในการทำงานร่วมกันของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เบื้องต้น ประกอบด้วย

1. การสร้างแนวคิดเกี่ยวกับการสร้างบรรยากาศในการทำงานร่วมกัน สร้างเจตคติทางบวก และเตรียมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสร้างบรรยากาศในการทำงานร่วมกัน
2. กระบวนการพัฒนาการสร้างบรรยากาศในการทำงานร่วมกันด้วยวิธีการของ Larry Greiner (การเปลี่ยนแปลงเกิดจากแรงบังคับภายนอกและแรงบังคับจากภายใน) และการฝึกแสดงบทบาทสมมติ
3. ประเมินผล เป็นการประเมินผลการพัฒนาการปฏิบัติงานภายใต้ การสร้างบรรยากาศในการทำงานร่วมกัน โดยการสังเกตจากการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การมีส่วนร่วม อภิปรายและแสดงเพื่อให้การดำเนินกิจกรรมเป็นไปด้วยความเรียบร้อย และตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผู้วิจัยจึงได้จัดทำร่าง โครงการแต่ละปัจจัย (รายละเอียดอยู่ในภาคผนวก ก)

1.4 รูปแบบการพัฒนาด้านความกระตือรือร้นในการทำงาน (ปัจจัยที่ 3)

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยความกระตือรือร้น มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ 0.14 ผู้วิจัยจัดทำรูปแบบโดยให้มีการอบรม ฝึกปฏิบัติและนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาการสร้างบรรยากาศในการทำงานร่วมกัน

แผนภาพที่ 10 กิจกรรมสร้างความกระตือรือร้นในการทำงานของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

กิจกรรมการพัฒนาประสิทธิภาพการสร้างความกระตือรือร้นในการทำงานของผู้บริหาร
โรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เบื้องต้น ประกอบด้วย

1. การสร้างแนวคิดเกี่ยวกับการสร้างความกระตือรือร้นในการทำงาน

สร้างเจตคติทางบวก และเตรียมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสร้างความกระตือรือร้นในการทำงาน

2. กระบวนการการสร้างความกระตือรือร้นในการทำงานด้วยวิธีการ

ของLarry Greiner (การเปลี่ยนแปลงเกิดจากแรงบังคับภายนอกและแรงบังคับจากภายใน) และ
การฝึกแสดงบทบาทสมมติ

3. ประเมินผล เป็นการประเมินผลการพัฒนาการปฏิบัติงานภายใต้การสร้างความ

กระตือรือร้นในการทำงาน โดยการสังเกตจากการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การมีส่วนร่วมอภิปราย
และแสดงเพื่อให้การดำเนินกิจกรรมเป็นไปด้วยความเรียบร้อย และตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
ผู้วิจัยจึงได้จัดทำร่าง โครงการแต่ละปัจจัย (รายละเอียดอยู่ในภาคผนวก ค)

2. การนำเสนอรูปแบบการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียน
มัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือในเบื้องต้น

ผู้วิจัยได้นำรูปแบบการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียน
มัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นในเบื้องต้น โดยเชิญบุคคลผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
ในการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
มาเสนอเพื่อรับคำแนะนำ ได้แก่ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24
จำนวน 1 คน ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 5 คน ครูในโรงเรียน
มัธยมศึกษาที่ไม่ใช่ผู้บริหาร จำนวน 5 คน นักวิชาการด้านการศึกษา จำนวน 5 คนและผู้ปกครอง

นักเรียน จำนวน 5 คนรวมทั้งหมดเป็น 21 คนโดยจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshops) วันที่ 17 มกราคม พ.ศ. 2557 ณ ห้องประชุมบุญไกรสร โรงเรียนฤทธินาวิทยณ์ อำเภอฤทธินาวิทยณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ในการนำเสนอรูปแบบการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มย่อยออกเป็น 3 กลุ่ม และแต่ละกลุ่มร่วมกันวิพากษ์รูปแบบการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น ที่ประกอบด้วยกิจกรรมในการพัฒนา 19 กิจกรรม และนำผลการเสนอแนะในการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Groups) ของแต่ละกลุ่มมาสรุปและอภิปรายผลทั้งหมดในที่ประชุมใหญ่ (Brain Storming)

ผลการนำเสนอรูปแบบการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อรับคำแนะนำจากผู้เกี่ยวข้อง สรุปได้ดังนี้

1. รูปแบบการพัฒนาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วย 19 กิจกรรม
2. ในการประชุมเชิงปฏิบัติการผู้เกี่ยวข้องได้นำเสนอให้เพิ่มกิจกรรมในการ

พัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนืออีก 3 กิจกรรม ดังนี้

2.1 กิจกรรมที่ 1 การวัดความกระตือรือร้น

วัตถุประสงค์ เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างก่อนหลังการอบรมของผู้เข้ารับการอบรม

วิธีดำเนินการ ใช้แบบประเมินที่ผู้วิจัยได้ปรับปรุงแล้ว

2.2 กิจกรรมที่ 2 กิจกรรมพี่เลี้ยง

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมเรียนรู้ในการเป็นผู้นำ และผู้ตาม และสามารถใช้เป็นเครื่องมือสอดแทรกในการสร้างความสัมพันธ์ในทีม

วิธีดำเนินการ การฝึกปฏิบัติงาน (On-The-Job-Training) การฝึก

ปฏิบัติงานเป็นการอบรมที่ใช้วิธีการปฏิบัติจริงวิธีในที่ทำงาน โดยมีผู้ที่มีความรู้ความชำนาญในงานที่ต้องเรียนรู้เป็นผู้ทำหน้าที่สอนให้ปฏิบัติงานได้ เช่นเดียวกับบุคลากรคนอื่น ๆ มักจะจัดให้กับบุคลากรใหม่ เพื่อช่วยให้บุคลากรดังกล่าวสามารถปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นโดยเร็ว รวมทั้งกรณีการเปลี่ยนแปลงวิธีการทำงานซึ่งจะต้องเริ่มดำเนินการโดยไม่มีโอกาสจัดให้มีการฝึกอบรมในชั้นเรียนตามปกติ การฝึกอบรมวิธีนี้ให้ได้ผลจะต้องทำตามกระบวนการที่ถูกต้อง กล่าวคือ มีการวิเคราะห์หน้าที่และความรับผิดชอบ เพื่อหาความจำเป็นในการฝึกอบรม กำหนดวัตถุประสงค์กำหนด เนื้อหาสาระ และทักษะที่ต้องเรียนรู้ แล้วจึงดำเนินการฝึกอบรม ประเมินผล ตามลำดับ

2.3 กิจกรรมที่ 3 กิจกรรม 5 ส.

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมเรียนรู้ในการสร้างบรรยากาศขององค์กรโดยใช้กิจกรรม 5 ส.

วิธีดำเนินการ ใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ (Group Process) เป็นเทคนิคการฝึกอบรมซึ่งใช้กลุ่ม เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ทำกิจกรรม เพื่อการเรียนรู้ถึงพฤติกรรม ทัศนคติ รวมถึงการเรียนรู้ปฏิริยาภายในในกลุ่ม กระตุ้นให้บุคคลเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ทุกคนจะเกิดการหยั่งรู้ รับรู้ด้วยตนเองและพัฒนาตนเองโดยอาศัยพฤติกรรมของกลุ่มกิจกรรม 5 ส. โดยให้บุคลากรร่วมกันจัดสถานที่ทำงานทั้งในอาคาร พร้อมทั้งรอบ ๆ บริเวณอาคารสำนักงาน ภายใต้แนวคิด 5 ส. เป็นแนวคิดการจัดระเบียบเรียบร้อยในที่ทำงานหรือสถานประกอบการเพื่อก่อให้เกิดสภาพการทำงานที่ดี ปลอดภัย มีระเบียบเรียบร้อยและเกิดบรรยากาศองค์กรที่ดี ประกอบด้วย

1. สะสาง (Seri) คือ การแยกของที่ต้องการออกจากของที่ไม่ต้องการและขจัดของที่ไม่ต้องการทิ้งไป
2. สะดวก (Seiton) คือ การจัดวางสิ่งของต่าง ๆ ในที่ทำงานให้เป็นระเบียบ เพื่อความสะดวกและปลอดภัย
3. สะอาด (Seiso) คือ การทำความสะอาด (บิด กวาด เช็ด ถู) เครื่องจักร อุปกรณ์และสถานที่ทำงาน
4. สุขลักษณะ (Seiketsu) คือ สภาพหมดจด สะอาดตาถูกสุขลักษณะ และรักษาให้ดีตลอดไป
5. สร้างนิสัย (Shitsuke) คือ การอบรมสร้างนิสัยในการปฏิบัติงานตามระเบียบวินัย ขอบังคับอย่างเคร่งครัด

ประโยชน์จากการทำกิจกรรม 5 ส.

1. บุคลากรจะทำงานได้รวดเร็วขึ้น มีความปลอดภัยในการทำงานมากขึ้น บรรยากาศและสภาพแวดล้อมดีขึ้น
2. ความร่วมมือ ร่วมใจ จะถูกสร้างให้เกิดขึ้น บุคลากรจะรักองค์กรมากขึ้น
3. บุคลากรจะมีระเบียบวินัยมากขึ้นตระหนักถึงผลเสียของความไม่เป็นระเบียบในสถานที่ทำงานต่อการเพิ่มผลผลิต

เมื่อผู้วิจัย ได้ผลการเสนอแนะจากที่ประชุมแล้วนำมาปรับปรุงรูปแบบ และเขียน โครงการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พร้อมทั้งจัดทำแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและจากคำเสนอแนะ 22

กิจกรรม ส่งไปให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็นและส่งกลับคืนให้ผู้วิจัย เพื่อทำการคัดเลือกกิจกรรมที่ผ่านการแสดงความเห็นด้วยจากผู้เชี่ยวชาญ โดยมีเกณฑ์ในการวิเคราะห์และแปลผลข้อมูลดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง

คะแนนเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง เห็นด้วย

คะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง ไม่แน่ใจ

คะแนนเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง ไม่เห็นด้วย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

เกณฑ์ในการคัดเลือกกิจกรรมที่นำมาใช้เป็นรูปแบบการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยคัดเลือกกิจกรรมที่จะนำไปใช้ในการพัฒนา จำนวน 10 กิจกรรม จากกิจกรรมที่นำเสนอผ่านคำแนะนำ โดยคัดเลือกกิจกรรมที่จะนำไปใช้ในการพัฒนา จำนวน 10 กิจกรรม นำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญโดยเลือกกิจกรรมที่มีค่าคะแนนความเห็นชอบตั้งแต่ 3.51 - 5.00 (บุญชม ศรีสะอาด, 2535 : 111) เพื่อนำมาใช้เขียนโครงการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยผลการวิเคราะห์ข้อมูลความเห็นชอบของผู้เกี่ยวข้อง แสดงในตารางที่ 11

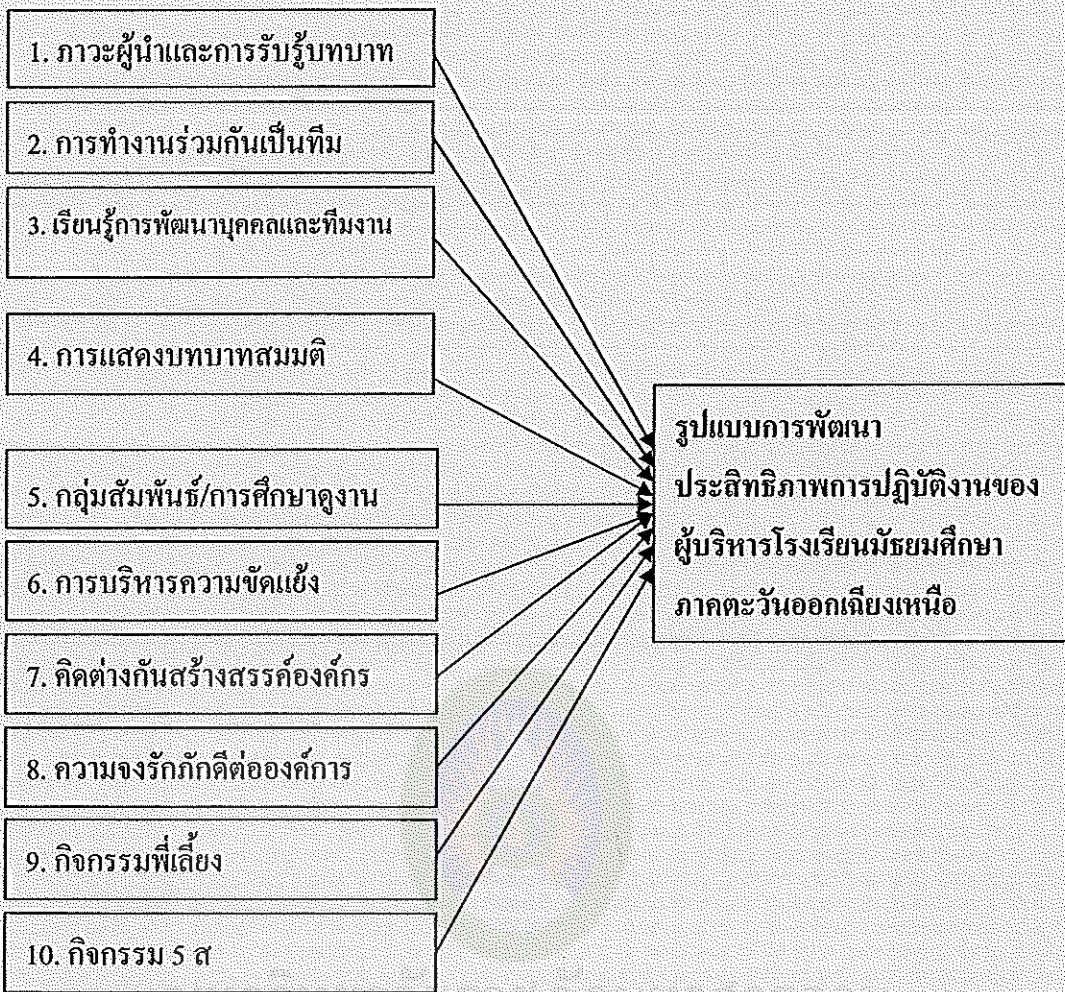
ตารางที่ 10 ความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องเกี่ยวกับกิจกรรมและเนื้อหาในการพัฒนาประสิทธิภาพ
การปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

กิจกรรม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับ ความสำคัญ	ผล การประเมิน
การทำงานเป็นทีม					
1. การทำงานร่วมกันเป็นทีม	4.66	.47	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	2	นำไปใช้
2. เรียนรู้การพัฒนาบุคคลและทีมงาน	4.60	.67	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	3	นำไปใช้
3. กิจกรรมกระดานของฉันทัน ชุดที่ 1	2.51	.72	ไม่แน่ใจ	15	ตัดทิ้ง
4. กิจกรรมกระดานของฉันทันชุดที่ 2	2.48	.86	ไม่เห็นด้วย	16	ตัดทิ้ง
5. กิจกรรมรูปปริศนา	2.38	.83	ไม่เห็นด้วย	20	ตัดทิ้ง
ภาวะผู้นำ และการรับรู้บทบาท					
6. การรู้จักตนเอง	2.52	.84	ไม่แน่ใจ	14	ตัดทิ้ง
7. ภาวะผู้นำและการรับรู้บทบาท	4.73	.50	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	นำไปใช้
8. การแสดงบทบาทสมมติ	4.40	.72	เห็นด้วย	4	นำไปใช้
บรรยากาศองค์การ					
9. กระบวนการปรับความคิด	2.87	.62	ไม่แน่ใจ	11	ตัดทิ้ง
10. การสร้างความคิดเชิงบวก	2.74	.79	ไม่แน่ใจ	12	ตัดทิ้ง
11. คิดต่างกันสร้างสรรค์องค์การ	4.33	.81	เห็นด้วย	7	นำไปใช้
12. การสื่อสาร	2.68	.53	ไม่แน่ใจ	13	ตัดทิ้ง
13. การบริหารความขัดแย้ง	4.35	.74	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	6	นำไปใช้
14. การทำงานร่วมกับคนอื่น	2.47	.78	ไม่เห็นด้วย	17	ตัดทิ้ง
15. Mini Walk Rally	2.28	.73	ไม่เห็นด้วย	22	ตัดทิ้ง
16. ความจงรักภักดีต่อองค์การ	4.30	.75	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	8	นำไปใช้
17. กลุ่มสัมพันธ์/การศึกษาดูงาน	4.38	.80	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	นำไปใช้
ความกระตือรือร้น					
18. ทศนคติ.....เป็นทางเลือกของคุณ	2.46	.73	ไม่เห็นด้วย	18	ตัดทิ้ง
19. เปลี่ยนวิธีคิด.....พลิกชีวิตคุณ	2.35	.68	ไม่เห็นด้วย	21	ตัดทิ้ง

กิจกรรมและเนื้อหา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับ ความสำคัญ	ผล การประเมิน
กิจกรรมเสริม					
20. การวัดความกระตือรือร้น	2.45	.62	ไม่เห็นด้วย	19	ตัดทิ้ง
21. กิจกรรมพี่เลี้ยง	4.26	.73	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	9	นำไปใช้
22. กิจกรรม 5 ส.	4.06	.86	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	10	นำไปใช้

ขั้นประเมินรูปแบบ เมื่อผู้วิจัยได้รูปแบบการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของ
ผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ(รายละเอียดตามภาคผนวก ค)ที่ผ่านการ
ประเมินความเห็นชอบจากผู้เกี่ยวข้อง ครอบคลุมปัจจัยภาวะผู้นำ การรับรู้บทบาท ความ
กระตือรือร้น บรรยากาศองค์การ และการทำงานเป็นทีม ประกอบด้วย กิจกรรมในการพัฒนา 10
กิจกรรม เพื่อนำไปใช้ในการวิจัยระยะที่ 3 โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้

1. กิจกรรมภาวะผู้นำและการเรียนรู้บทบาท
2. กิจกรรมการทำงานร่วมกันเป็นทีม
3. กิจกรรมเรียนรู้การพัฒนาบุคคลและทีมงาน
4. กิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติ
5. กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์
6. กิจกรรมการบริหารความขัดแย้ง
7. กิจกรรมคิดต่างกันสร้างสรรค์องค์การ
8. กิจกรรมความจงรักภักดีต่อองค์การ
9. กิจกรรมพี่เลี้ยง
10. กิจกรรม 5 ส.

แผนภาพที่ 11 กิจกรรมการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้จากการประชุมเชิงปฏิบัติการของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

เมื่อผู้วิจัยได้กิจกรรมที่จะนำไปใช้เป็นรูปแบบการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แล้ว ผู้วิจัยได้นำกิจกรรมการพัฒนา 10 กิจกรรม มาจัดทำเป็นโครงการพัฒนาโดยมีรูปแบบการพัฒนา ดังนี้

หลักสูตรในการฝึกอบรม ใช้เวลาในการฝึกอบรม 60 ชั่วโมง แยกเป็นหัวข้อ ดังนี้

กิจกรรมที่ 1 ภาวะผู้นำ และการรับรู้บทบาท (3 ชั่วโมง)

กิจกรรมที่ 2 การทำงานร่วมกันเป็นทีม (3 ชั่วโมง)

กิจกรรมที่ 3 เรียนรู้การพัฒนาบุคคลและทีมงาน (Life Position) (3 ชั่วโมง)

กิจกรรมที่ 4 การแสดงบทบาทสมมติ (Role Playing) (3 ชั่วโมง)

กิจกรรมที่ 5 กลุ่มสัมพันธ์ (24 ชั่วโมง)

กิจกรรมที่ 6 การบริหารความขัดแย้ง (3 ชั่วโมง)

กิจกรรมที่ 7 คิดต่างกันสร้างสรรค์องค์การ(3ชั่วโมง)

กิจกรรมที่ 8 ความจงรักภักดีต่อองค์การ (6ชั่วโมง)

กิจกรรมที่ 9 กิจกรรมพีเลียง (3ชั่วโมง)

กิจกรรมที่ 10 กิจกรรม 5 ศ. (9ชั่วโมง)

วิธีการฝึกอบรม

กิจกรรมที่ 1 ภาวะผู้นำ และการรับรู้บทบาท

ใช้วิธีการบรรยาย ความหมายของการรับรู้บทบาทและหน้าที่ของแต่ละตำแหน่งงานในองค์กร หรือหน้าที่ที่บุคคลต้องปฏิบัติตามเกณฑ์ที่ได้รับทางสังคม และต้องแสดงออกตามความคาดหวังของสังคม และบทบาทจะกำหนดความรับผิดชอบของงานต่างๆ ที่ปฏิบัติ ซึ่งจะช่วยให้บุคคลมีพฤติกรรมอย่างมีประสิทธิภาพ

กิจกรรมที่ 2 การทำงานร่วมกันเป็นทีม

ใช้วิธีการบรรยาย (Lecture) หรือการสอน (Instruction) นำเสนอเนื้อหาสาระความรู้จากวิทยากรในเรื่องการทำงานร่วมกันเป็นทีม ทุกคนมีความสามารถ แต่ความสามารถนั้นมีจำกัด เมื่อนำความสามารถของแต่ละคนมารวมกัน ย่อมทำให้ทีมงานมีความสามารถทวีคูณขึ้น

กิจกรรมที่ 3 เรียนรู้การพัฒนาบุคคลและทีมงาน (Life Position)

ใช้วิธีการบรรยายความเข้าใจเกี่ยวกับ Life Position เพื่อการทำงานเป็นทีมใช้วิธีการการบรรยาย (Lecture) เนื้อหา และนำเสนอประเด็นสำคัญ โดยใช้เครื่องฉายแผ่นใส สไลด์ ใช้วีดิทัศน์ มาช่วยให้เห็นภาพ และมีเอกสารประกอบการบรรยายรูปแบบพฤติกรรมบุคคล

กิจกรรมที่ 4 การแสดงบทบาทสมมติ (Role Playing)

ใช้วิธีการทำกิจกรรม แบ่งกลุ่มออกเป็น 4 กลุ่มย่อย พร้อมกับแสดงบทบาทตามที่ได้รับและให้กลุ่มที่เหลือสังเกตการณ์และวิพากษ์ของแต่ละกลุ่มตามบทบาทของแต่ละคน โดยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้การเอาเขามาใส่ใจเรา เกิดความเข้าใจในความรู้สึกและพฤติกรรมทั้งของตนเองและผู้อื่นหรือ เกิดความเข้าใจในเรื่องต่างๆ เกี่ยวกับบทบาทสมมติที่ตนแสดง

กิจกรรมที่ 5 กิจกรรมการปรับพฤติกรรม/กลุ่มสัมพันธ์

ใช้วิธีการทำกิจกรรม แบ่งกลุ่มออกเป็น 4 กลุ่มย่อย พร้อมกับการสร้างความคุ้นเคยการทำงานเป็นทีม การสังเกตพฤติกรรม การแสดงบทบาทตามที่ได้รับและให้กลุ่มที่เหลือสังเกตการณ์และวิพากษ์ การเล่นเกม การฝึก ฟัง คิด พูด การบริหารงานกลุ่ม โดยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้การเอาเขามาใส่ใจเรา เกิดความเข้าใจในความรู้สึกและพฤติกรรมทั้งของตนเองและผู้อื่นหรือ เกิดความเข้าใจในเรื่องต่างๆ เกี่ยวกับการปรับพฤติกรรม

กิจกรรมที่ 6 การบริหารความขัดแย้ง

ใช้วิธีการทำกิจกรรม แบ่งกลุ่มเป็นกลุ่มย่อย ให้หัวข้อร่วมกันอภิปรายวิธีการหลีกเลี่ยงการประนีประนอม การแข่งขัน การยอมจำนน และการให้ความร่วมมือ เพื่อไม่ให้เกิดความขัดแย้งในองค์กร

กิจกรรมที่ 7 คิดต่างกันสร้างสรรค์องค์กร

ใช้วิธีการทำกิจกรรม แบ่งเป็นกลุ่มย่อย ให้หัวข้อร่วมกันอภิปรายวิธีการคิดแบบหมวด 6 ในของ DE BONO การคิดแบบ Alexander Osborne การคิดแบบ Henry Ford การคิดแบบใช้สิ่งไม่เชื่อมโยงมากระตุ้นการคิดการระดมสมองร่วมกันการคิดแบบ Implications (คิดประยุกต์-สร้างภาพ) การคิดแบบ Transformation (คิดแปรรูป) และการคิดนอกกรอบเพื่อจะได้วิเคราะห์วิธีคิดร่วมกัน

กิจกรรมที่ 8 ความจงรักภักดีต่อองค์กร

ใช้วิธีการทำกิจกรรม จะเป็นการบรรยายนำ แล้วเข้ากลุ่มอภิปราย จากแบบฝึกหัดหรือกรณีศึกษา การระดมสมอง เพื่อให้เกิดการตระหนักและเกิดการเรียนรู้โดยกลุ่มโดยตนเองส่วนหนึ่งก่อน แล้วมีการบรรยายสรุปให้ข้อคิด ให้ความเข้าใจสลับกันไปอย่างนี้ตลอด

กิจกรรมที่ 9 กิจกรรมพี่เลี้ยง

ใช้กิจกรรมการฝึกปฏิบัติงาน (On-The-Job-Training) เป็นการอบรมที่ใช้วิธีการปฏิบัติจริงวิธีในทำงาน โดยมีผู้ที่มีความรู้ความชำนาญในงานที่ต้องเรียนรู้เป็นผู้ทำหน้าที่สอนให้ปฏิบัติงานได้ เช่นเดียวกับบุคลากรคนอื่น ๆ มักจะจัดให้กับบุคลากรใหม่ เพื่อช่วยให้บุคลากรดังกล่าวสามารถปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นโดยเร็ว รวมทั้งกรณีการเปลี่ยนแปลงวิธีการทำงานซึ่งจะต้องเริ่มดำเนินการโดยไม่มีโอกาสจัดให้มีการฝึกอบรมในชั้นเรียนตามปกติ การฝึกอบรมวิธีนี้ให้ได้ผลจะต้องทำตามกระบวนการที่ถูกต้อง

กิจกรรมที่ 10 กิจกรรม 5 ส.

ใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ (Group Process) เป็นเทคนิคการฝึกอบรมที่ใช้กลุ่ม เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ทำกิจกรรม เพื่อการเรียนรู้ถึงพฤติกรรม ทักษะคติ รวมถึงการเรียนรู้ปฏิกิริยาภายในกลุ่ม กระตุ้นให้บุคคลเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ทุกคนจะเกิดการหยั่งรู้ รับรู้ด้วยตนเอง และพัฒนาตนเองโดยอาศัยพฤติกรรมของกลุ่ม

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ผู้เข้ารับการพัฒนา จะได้รับความรู้ รู้จักและเข้าใจเพื่อนร่วมงานมากขึ้น มีเหตุผลมากขึ้นยอมรับจุดด้อยของตนเองและปรับปรุงแก้ไข เข้าใจและศรัทธาคนอื่น มีความสุขในการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีความรู้สึกที่ดีต่อองค์กร และมีความเข้มแข็งและอดทนต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ได้

**การวิจัยระยะที่ 3 ทดลองใช้และประเมินผลการใช้รูปแบบการพัฒนาการประสิทธิภาพ
การปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ**

หลังจากได้รูปแบบการพัฒนาการประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหาร โรงเรียน
มัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จากการวิจัยระยะที่ 2 แล้ว ผู้วิจัยได้ไปทดลองใช้กับกลุ่ม
ทดลอง คือ โรงเรียนภูมินารายณ์ อำเภอภูมินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มทดลองกลุ่ม
นี้ ด้วยเหตุผลว่าเป็นสถานที่ปฏิบัติงานของผู้วิจัยเอง สามารถติดตามผลการทดลองการใช้รูปแบบ
การพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาดังกล่าวได้ตามระยะเวลาที่
กำหนด ผู้วิจัยได้นำกำหนดการพัฒนา รูปแบบการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหาร
โรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยเริ่มทดลองใช้ตั้งแต่วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2557 ถึง
วันที่ 29 มิถุนายน 2557

โดยมีรายละเอียดกำหนดการในการพัฒนาดังนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASarakham UNIVERSITY

กำหนดการพัฒนารูปแบบการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน
 ของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
 ณ หอประชุมบุญไกรสร โรงเรียนภูพานราชธานี อำเภอภูพานราชธานี จังหวัดกาฬสินธุ์

วันที่	เวลา	กิจกรรม
1 กุมภาพันธ์ 2557	08.30 – 10.30 น.	ภาวะผู้นำ และการรับรู้บทบาท โดย นายสัมพันธ์ มณีเนตรและคณะ
	10.30 – 12.00 น.	การทำงานร่วมกันเป็นทีม โดย นายสัมพันธ์ มณีเนตรและคณะ
8 กุมภาพันธ์ 2557	08.30 – 12.00 น.	เรียนรู้การพัฒนาบุคคลและทีมงาน (Life Position) โดย นายสัมพันธ์ มณีเนตรและคณะ
	13.00 – 16.30 น.	การแสดงบทบาทสมมติ (Role Playing) โดย นายสัมพันธ์ มณีเนตรและคณะ
8 มีนาคม 2557	08.30 – 12.00 น.	การบริหารความขัดแย้ง โดย นายสัมพันธ์ มณีเนตรและคณะ
	13.00 – 16.30 น.	คิดต่างกันสร้างสรรค์องค์การ โดย นายสัมพันธ์ มณีเนตรและคณะ
15 มีนาคม 2557	08.30 – 12.00 น.	ความจงรักภักดีต่อองค์การ โดย นายสัมพันธ์ มณีเนตรและคณะ
5 เมษายน 2557	08.30 – 12.00 น.	กิจกรรมพี่เลี้ยง โดย นายสัมพันธ์ มณีเนตรและคณะ
3 พฤษภาคม 2557	08.30 – 16.30 น.	กิจกรรม 5 ส.
		โดย นายสัมพันธ์ มณีเนตรและคณะ
28-29 มิถุนายน 2557	06.30-18.30 น.	กลุ่มสัมพันธ์
		โดย นายสัมพันธ์ มณีเนตรและคณะ

การเก็บรวบรวมข้อมูล และผลการทดลอง

1. ก่อนดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยใช้แบบประเมินประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา) กับกลุ่มทดลองใน 31 มกราคม พ.ศ. 2557 เป็น Pretest

2. หลังดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยใช้แบบประเมินประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา) กับกลุ่มทดลองในวันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ. 2557 เป็น Posttest

3. วิธีการประเมินประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาจะประเมินโดยผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 ซึ่งแบบประเมินประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา) จะประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้

3.1 ด้านผลการปฏิบัติงาน	คะแนนเต็ม	300 คะแนน
3.2 ด้านความประพฤติในการรักษาวินัย	คะแนนเต็ม	50 คะแนน
3.3 ด้านคุณธรรม จริยธรรม	คะแนนเต็ม	50 คะแนน
3.4 ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพ	คะแนนเต็ม	100 คะแนน

หลังจากนั้นก็ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการทดสอบวิค็อกซัน (The Wilcoxon Signed – Rank Test) ซึ่งเป็นการใช้สถิติที่ไม่ใช่พารามิเตอร์ (Nonparametric Statistics) ในการทดสอบสมมติฐานเนื่องจากกลุ่มทดลองมี 4 คน ถือว่าขนาดเล็ก (ไม่ถึง 30 คน) ผลการวิเคราะห์แสดงดังตารางที่ 11

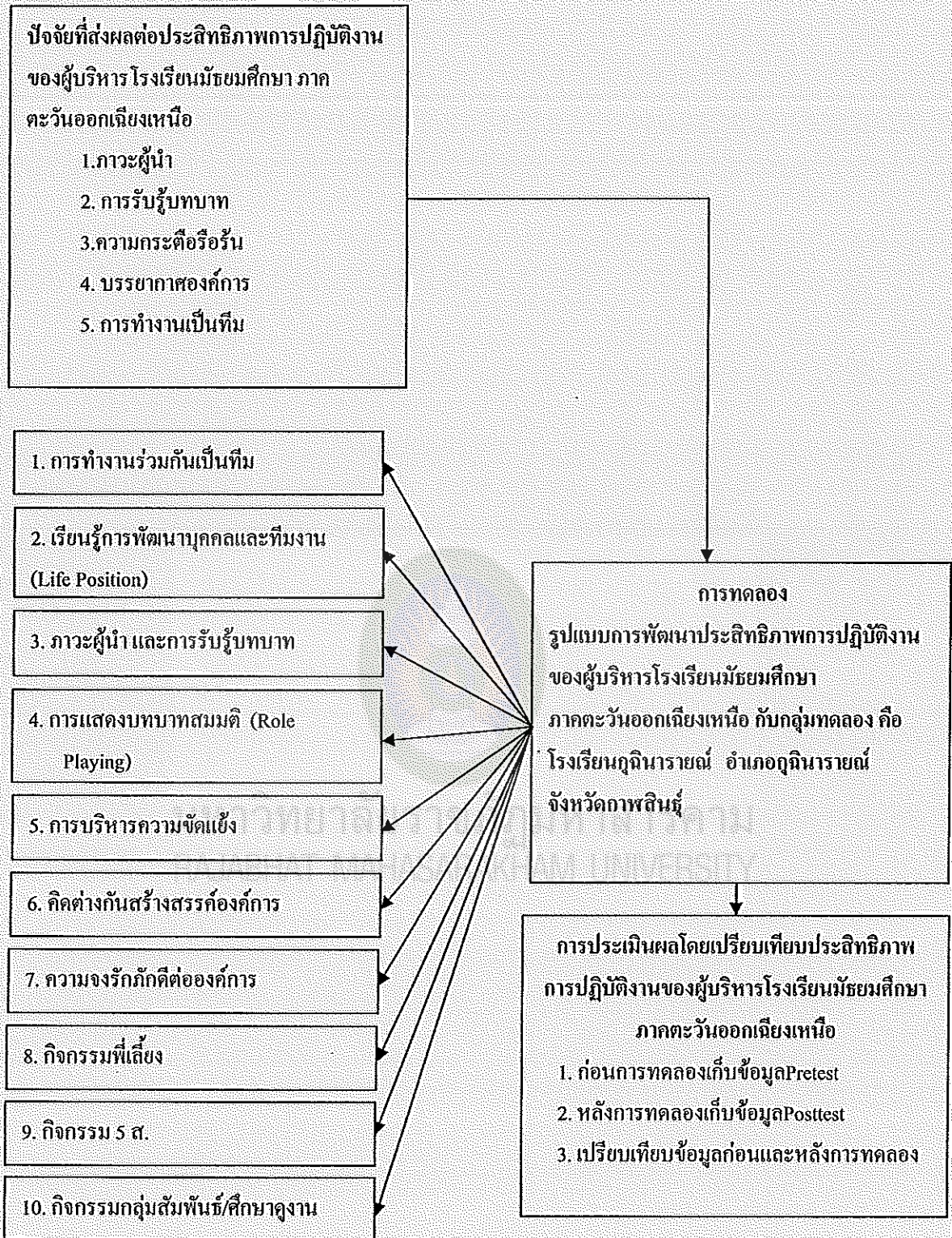
ตารางที่ 11 ผลการประเมินผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ก่อนและหลังการใช้รูปแบบการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา

รายการประเมิน	n	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง		Z	p
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ผลการปฏิบัติงาน	4	250.00	2.38035	290.25	1.98990	1.934	.040*
ความประพฤติในการรักษาวินัย	4	41.50	2.27943	48.75	1.89972	1.754	.033*
คุณธรรมจริยธรรม	4	40.50	2.06999	47.25	2.12584	1.841	.039*
จรรยาบรรณวิชาชีพ	4	84.75	2.20034	94.50	2.00345	1.798	.044*
รวม		418.75	2.26155	480.75	2.01736	1.841	.036*

จากตารางที่ 11 การเปรียบเทียบผลการประเมินประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ก่อนและหลังการทดลองสรุปได้ว่าคะแนนเฉลี่ยประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนหลังการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาแตกต่างจากคะแนนเฉลี่ยก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งภาพรวมและเป็นรายด้าน ซึ่งเห็นได้ว่าการใช้รูปแบบการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนทำให้ผู้บริหารโรงเรียนมีประสิทธิภาพการปฏิบัติงานเพิ่มขึ้น

ดังนั้น จากการวิจัย เรื่อง รูปแบบการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สามารถสรุปได้ว่า ในการวิจัยระยะที่ 1 ตัวแปรที่มีผลต่อการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่เป็นตัวแปรพยากรณ์ ได้จากการวิจัย พบว่ามี 5 ตัวแปร ได้แก่ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ปัจจัยด้านการรับรู้บทบาท ปัจจัยด้านความกระตือรือร้น ปัจจัยด้านบรรยากาศองค์การและปัจจัยด้านการทำงานเป็นทีมเมื่อนำเข้าสมการ โครงสร้างเพื่อตรวจสอบความตรงแบบจำลองสมมติฐาน ซึ่งมีค่าสถิติเป็นไปตามเกณฑ์ดัชนีความกลมกลืนของตัวแปร พบว่า ตัวแปรทุกตัวมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และในการวิจัยระยะที่ 2 ผู้วิจัยได้นำผลจากระยะที่ 1 มาสร้างรูปแบบการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยผู้วิจัยจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการกับผู้ที่เกี่ยวข้อง ทำให้ได้รูปแบบการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำนวน 5 ด้าน 10 กิจกรรม ได้แก่ 1. กิจกรรมการทำงานร่วมกันเป็นทีม 2. กิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้บุคคลและทีมงาน 3. กิจกรรมภาวะผู้นำและการรับรู้บทบาท 4. กิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติ 5. กิจกรรมการบริหารความขัดแย้ง 6. กิจกรรมความคิดต่างกันสร้างสรรค์องค์การ 7. กิจกรรมความจงรักภักดีต่อองค์การ 8. กิจกรรมพี่เลี้ยง 9. กิจกรรม 5 ส. และ 10. กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์จากนั้นในการวิจัยระยะที่ 3 ผู้วิจัยได้นำรูปแบบการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ทั้ง 5 ปัจจัย 10 กิจกรรมไปทดลองใช้แล้วประเมินผลก่อนและหลังการใช้รูปแบบการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือพบว่า หลังการทดลองผู้บริหารมีประสิทธิภาพการปฏิบัติงานมากกว่าก่อนการทดลอง ซึ่งสามารถแสดงเป็นแผนภาพได้ดังภาพประกอบที่ 12

แผนภาพที่ 12 รูปแบบการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา